

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 23 Fredete eiendommer i landsverneplan for Kulturdepartementet

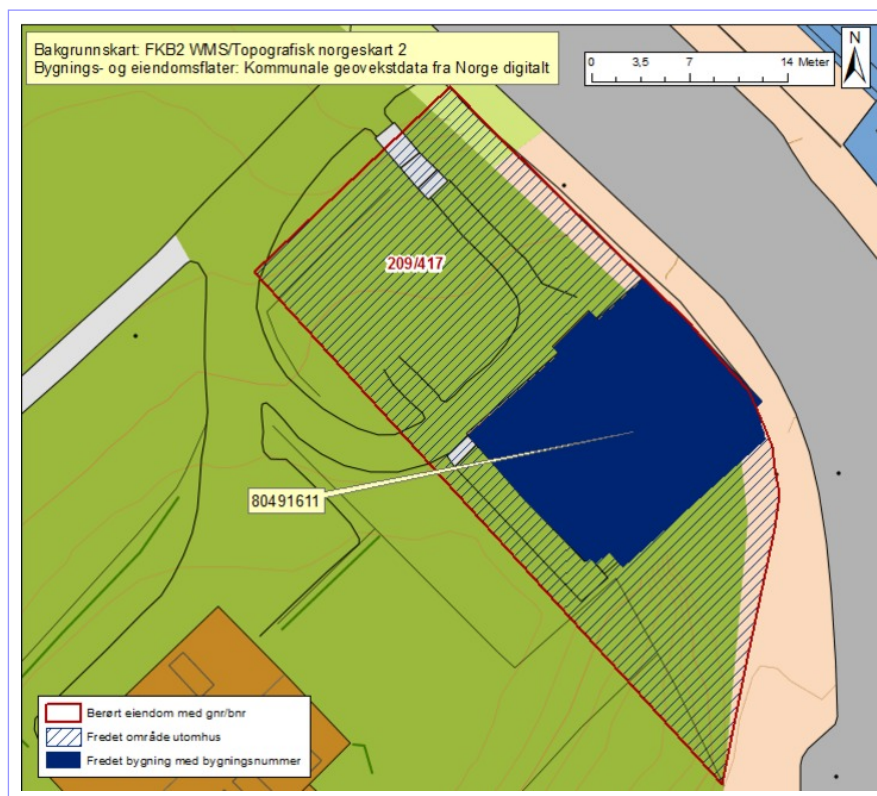
WERGELANDSVEIEN 4 - GROTTEN

Kommune:
301/Oslo kommune

Gnr/bnr:
209/417

AskeladdenID:
162793

**Referanse til
landsverneplan:**
Kompleks 629

Omfang fredning

Byggnavn	Oppført	Bygningsnr.	Gnr/bnr	Omfang
•Hovedbygningen	1841 - 1841	80491611	209/417	Eksteriør/Interiør
•UTOMHUS			209/417	Interiør/Utomhus

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 23 Fredete eiendommer i landsverneplan for Kulturdepartementet

Fredning kompleks

Omfang: Fredningen omfatter hovedbygningen, fjellgrotten under bygningen og utomhusarealet/hagen.

Formål: Formålet med fredningen er å bevare Wergelandsveien 4 med sin arkitektoniske og kulturhistoriske verdi som kunstnerbolig. Fredningen skal sikre bygningen Henrik Wergeland oppførte i 1841 og opprinnelige interiørelementer og eksteriør. Videre skal fredningen ivareta bygningens personalhistoriske verdi og de interiørelementer som er tilført gjennom funksjonen som statens æresbolig for kunstnere siden 1922.

Formålet med fredningen er videre å sikre den underliggende fjellgrottens utforming og interiør. Fredningen skal også sikre utomhusarealet med de eldre utomhuselementene. Formålet med fredningen er å sikre de kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet.

Begrunnelse: Hovedbygningen blir regnet som et av de første sveitserhusene i Norge, og ligger flott til i Slottsparkens sydøstre hjørne. Det var dikteren Henrik Wergeland som tegnet huset i samarbeid med slottsarkitekt Linstow. Invielsesfesten ble holdt 17. mai 1841. Wergeland bodde der fra 1841 til 1845. I 1922 kjøpte Staten eiendommen som ble vedtatt brukt til æresbolig for fortjente kunstnere.

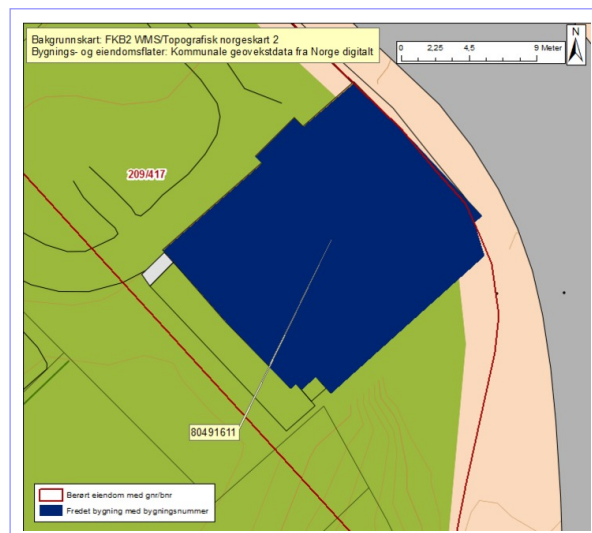
Navnet Grotten har eiendommen fått etter den dype kløften som står igjen etter at det ble tatt ut stein til bygatene og til Slottsplassen. Wergeland fikk bygd en portal inn til grotten og en terrasse over.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 23 Fredete eiendommer i landsverneplan for Kulturdepartementet

HOVEDBYGNINGEN

Bygningsnr:	80491611
Gnr/bnr:	209/417
Oppført:	1841 - 1841
AskeladdenID:	162793-1
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 1705 Kompleks 629

Fredning bygning

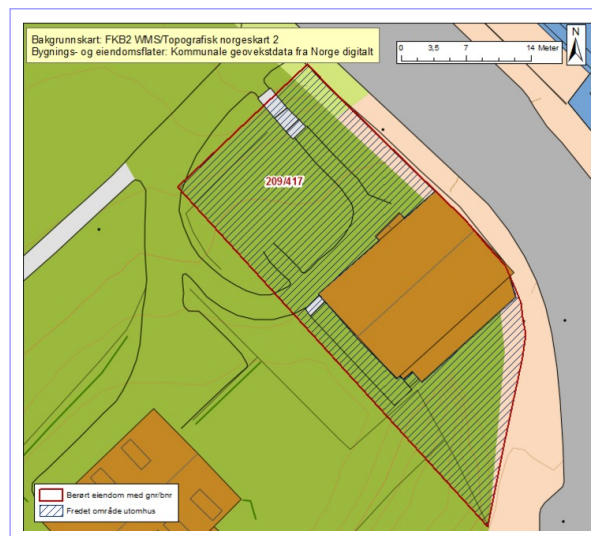
- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, takrosetter, ildsteder i rom 107 og 109, pipeløp over tak, og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner, tekniske installasjoner m v. er fredet som del av interiøret.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare hovedbygningen i sveitserstil med sin arkitekturhistoriske og kulturhistoriske verdi som kunstnerbolig. Fredningen skal sikre bygningen Henrik Wergeland oppførte i 1841, med dens personal- og bygningshistorie og opprinnelige interiørelementer og eksteriør. Videre skal fredningen ivareta bygningens personalhistoriske interiørelementer tilført gjennom funksjonen som statens æresbolig for kunstnere siden 1922.
- Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljering som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formålet med fredningen av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.
- Begrunnelse:** Med sine karakteristiske sveitserstiltrekk fremstår bygningen i stor grad som da den ble oppført av Henrik Wergeland. Bygningens eksteriør er godt bevart med mange av de opprinnelige detaljene på plass. Tross enkelte endringer i interiørene er planløsning og mange viktige interiørelementer intakte, som gulv, listverk og dører.
- Gjennom bruken som Statens æresbolig for kunstnere siden 1922 er det blitt utført endringer i interiørene. Blant annet er peisen i spisestuen (oppført i 1924) og peisen i stuen mot vest (oppført i 1946) gode interiørmessige tilføyelser.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 23 Fredete eiendommer i landsverneplan for Kulturdepartementet

UTOMHUS

Bygningsnr:	
Gnr/bnr:	209/417
Oppført:	
AskeladdenID:	162793-2
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903469 Kompleks 629

Fredning utomhus

Omfang: Fredningen omfatter fjellgrotten under eiendommen med portal, og interiør med materialbruk og overflater. Fredningen omfatter videre eiendommens utomhusareal, terreng, strukturer med adkomstfunksjoner, hovedelementer som veier, stier og konstruksjoner som gjerder, porter, murer, steinheller og trapper med detaljer, materialbruk og overflater.

Fredningens avgrensning er markert med blå skravur på kart.

Formål: Formålet med fredningen av fjellgrotten er å sikre grottens utforming, materialbruk og overflater som en sentral del av eiendommen.

Formålet med fredningen av utomhusarealet er å sikre de eldre utomhuselementene som trapper og steinheller, eventuelle spor av hageanlegg fra Wergelands tid og eldre strukturer som adkomstfunksjoner.

Begrunnelse: Grotten under eiendommen er et viktig innslag i bybildet og sentral for eiendommen. Grottens utforming er planlagt av Wergeland. Han fikk murt en grunnmur tvers over fjellkløften etter det tidligere steinbruddet slik at det ble dannet en grottelignende konstruksjon under hovedbygningen.

Wergeland anla trolig hage på arealet mellom gårdsplassen foran huset og Slottsparken. Adkomstfunksjonene har trolig hatt samme plassering siden 1800-tallet, og det er viktig å opprettholde plassering av disse. Av særlig verdi ellers legges det vekt på eldre og opprinnelige elementer, som trappen inntil husets sørvegg, øverste del av trapper fra Slottsparken, steinheller på bakken inn mot husets nordøstre vegg, og arealet mellom gårdsplassen foran huset og Slottsparken.

Nyere hageelementer som beplantning og bunndekke med gress, jord, grus og brostein er betydelig endret og har derfor ikke samme kulturhistoriske verdi.